

LOSLOPENDE ZEUG IN KRAAMHOK GEEFT NOG PROBLEMEN

ing. G.J. Plagge, Onderzoeksassistent
M. U. C. Havermans, Publicatiezaken

Op het Varkensproefbedrijf te Raalte loopt sinds 1987 een vergelijkend onderzoek naar kraamopfokhokken. Uit de voorlopige cijfers blijkt, dat de systemen met de zeug in de box als beste uit de bus komen. Er zijn nogal wat problemen met de kraamhokken waarin de zeug los rondloopt.

In 1987 is op het Varkensproefbedrijf te Raalte een onderzoek gestart waarbij verschillende typen kraamopfokhokken met elkaar worden vergeleken.

In het kort kunnen de in het onderzoek betrokken kraamopfokhokken als volgt worden ingedeeld.

Zeug aangebonden:

1. korte diagonale box;
2. lange diagonale box met valbeugel;

Zeug losstaand:

3. diagonale doorlopende box;

Zeug losstaand in het hok:

4. Enkomi-K.O.H.; zeug loslopend, biggennest in de hoek van het hok.
5. Carrousel-K.O.H.; zeug loslopend, biggennest in het midden van het hok.
6. Deens K.O.H.; zeug loslopend, biggennest langs hokafscheiding.

In het afgelopen jaar zijn met de verschillende systemen een aantal ervaringen opgedaan. Hoewel het onderzoek nog niet is afgesloten, kunnen hier toch een aantal tussentijdse resultaten worden vermeld.

Uitval van de biggen

Dit onderzoek is vooral opgezet om na te gaan of de uitval van biggen, met name het doodliggen, kan worden beperkt.

De resultaten van de uitval van de biggen staan vermeld in tabel 1.

In de kraamhokken waarin de zeug los loopt, is het uitvalspercentage duidelijk hoger dan in de hokken waarin de zeug, al dan niet aangebonden, in de box staat. Bij loslopende zeugen komen doodliggen en vertrappen van biggen veel meer voor. In de Carrouselhokken is dit percentage maar liefst dubbel zo hoog als in het type nieuw schuin. Een aantal biggen wordt in het Carrouselhok vertrapt doordat ze te weinig ruimte hebben om te "ontsnappen" als ze op het looppad van de zeug komen.

De lange diagonale box geeft voorlopig heel goede technische resultaten. Opvallend is, dat in de eerste dagen doodliggen en vertrappen hier minder voorkomt dan in de andere kraamhokken. De valbeugels van deze box zijn daarvoor waarschijnlijk de belangrijkste oorzaak.

Tabel 1: Voorlopige resultaten van de biggenuitval

	zeug in box			zeug los lopend		
	aangebonden		losstaand	Enkomi	Carrousel	Deens KOI
	korte box	lange box				
Aantal tomen	87	88	89	88	71	35
Gem. geboortegewicht	1.481	1.458,	1.487	1.444	1.441	1.340
Aantal biggen per worp	10,8	11,3	11,3	11,4	10,8	11,2
Uitvalspercentage	11,2	9,8	10,7	13,5	16,3	12,3
Uitvalsoorzaken:						
- doodliggen						
- doodtrappen	4,0	3,8	3,3	5,7	7,2	4,1
- doodbijten						

Ziektes en behandelingen

Navelontsteking komt veel voor in het type Carrousel en in het Deense kraamhok. In het Deense kraamhok komt weinig gewrichtsontsteking en diarree voor.

In de afdelingen met de lange diagonale box en die met de diagonale doorlopende box ligt de behandeling tegen diarree minstens driemaal zo hoog als in de overige afdelingen. Hiervoor is geen duidelijke reden aan te geven.

Bevuiling van de kraamhokken

Een punt dat vooral optreedt bij het Carrousel hok, is de bevuiling van het dichte vloergedeelte. Dit geldt zowel voor het brede als smalle gedeelte aan weerszijden van het biggenest. Om de bevuiling te verminderen is bij een aantal hokken de dichte vloer in het smalle gedeelte vervangen door roosters. Bevuiling van het brede liggedeelte komt echter ook regelmatig voor. Om dit probleem op te lossen moet de hele loopruimte worden voorzien van roosters.

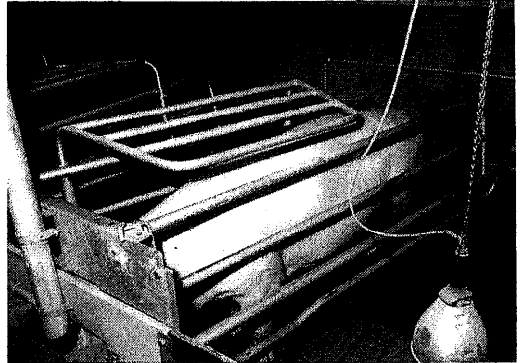
Werkbaarheid

De hoktypen waarbij de zeugen in een box zijn aangebonden of in een box losstaan verdienen wat betreft werkbaarheid de voorkeur boven de hokken waarbij de zeug los in het hok loopt. Vooral de controle van biggen en zeug is bij eerstgenoemde systemen eenvoudiger. Ook zijn de behandelingen gemakkelijker uit te voeren, doordat zowel zeug als biggen beter bereikbaar zijn dan in de hokken waar de zeug los loopt.

Bij de diagonale doorlopende box (zeug los in de box) loopt de box door tot aan de achtermuur van het hok.

Vooraf bij het behandelen van de biggen is dit lastig, omdat steeds over de boxafscherming moet

worden heengestapt. Door een box te kiezen die niet doorloopt tot aan de achterwand, is dit probleem te voorkomen.

Een KOH, waarin de zeug in een box staat, heeft een betere werkzaamheid.

Bij de hoktypen waar de zeug losloopt, vormt vooral de bereikbaarheid van de biggen een probleem. Dit geldt zowel voor het Enkomi- als het Carrouselhok en in mindere mate voor het Deense kraamopfokhok. Vooral de hoge hokafschermingen zijn een belemmering. Bij het Carrouselhok liggen de biggen midden in het hok onder een klep. Zowel voor de controle als voor het behandelen van de dieren moet het hok worden betreden om de biggen goed te kunnen bekijken. Wanneer een big moet worden behandeld, moet dit gebeuren in de loopruimte van de zeug. Bij sommige zeugen geeft dit problemen, doordat de zeug erg onrustig wordt en zich agressief gaat gedragen ten opzichte van de verzorger.

Een overzicht van de beoordeling van de verschillende typen kraamhokken op de werkbaarheid is te zien in tabel 2.

Tabel 2: **Werkbaarheid van de verschillende kraamhokken**

+ -- goed
- -- slecht
-- = zeer slecht

	diag.	n. schuin	Agr.	Enk.	Car.	Deens
bereikbaarheid biggen	+	+	+	- -	- -	-
reinigen	+	+	+	- -	- -	+
mest verwijderen	+	+	+	- -	-	-